

ProDef BULLETIN

PROFESSIONALS BIJ DEFENSIE

juli 2022 | nummer 4

Overgaan op slagroeier?

door Rob Pulles

Het was me het weekje wel, eind mei, begin juni. Na maanden, zo niet jaren, lag er die dinsdag eindelijk een in mijn ogen zeer acceptabel en compleet onderhandelaarsresultaat arbeidsvoorwaarden voor defensie. En op woensdag 1 juni presenteerde de minister de nieuwe defensienota, waarin het kabinet de plannen voor de komende jaren ontvouwt.

In beide documenten is er sprake van een trendbreuk, er is namelijk voor het eerst in decennia sprake van een substantiële en structurele groei van het beschikbare budget. In het geval van de arbeidsvoorwaarden is er ca. €500 miljoen per jaar beschikbaar voor het personeel, in de defensienota is sprake van €5 miljard groei van het defensiebudget. Over het algemeen erg goed nieuws voor de krijgsmacht, maar nog veel meer voor de vrijheid en veiligheid van Nederland. Natuurlijk hadden die investeringen veel eerder gemoeten, zodat er nu minder geld naar herstel moet gaan.

Maar daar is weinig meer aan te doen, anders dan het herstel en de bescheiden uitbreiding voortvarend op te pakken. Op het gebied van de arbeidsvoorwaarden zijn de eerste grote afspraken gemaakt. Het oude loongebouw is gesloopt en het nieuwe staat er, er is een begin gemaakt met verbeteren van het toelagenstelsel, de modernisering van het plaats en tijd onafhankelijk werken en een aantal andere zaken is geadresseerd. Het is nu aan de leden van de verschillende bonden om hun oordeel te vellen, maar ik verwacht dat ze zullen instemmen. De defensienota geeft meer richting welke kant de regering met de krijgsmacht op wil gaan. Er staan de nodige plannen in die verdere uitwerking behoeven. Vooral op het gebied van specialisatie is nog veel werk te doen. Het is leuk dat Nederland zich wil specialiseren, maar de vraag is of daar binnen de NAVO en EU wel behoefte aan is. Wel is duidelijk dat Nederland, voorlopig althans, niet de door de NAVO aangegeven capaciteiten kan en zal invullen. Het is dus maar de vraag of daar dan wel de juiste keuzes zijn gemaakt. De juiste volgorde lijkt mij om eerst met de bondgenoten te overleggen wie wat gaat doen en dan pas de plannen te gaan uitvoeren. En aan te passen als dat nodig blijkt te zijn. Daarnaast zal de regering eindelijk de knoop moeten doorhakken over de nieuwe onderzeeboten. Zet het in uw agenda, de CDS heeft aangegeven dat dat gebeurt binnen een jaar, met als startdatum 1 juni 2022. We zullen hem regelmatig een reminder sturen.

Wat nu zowel voor de arbeidsvoorwaarden als voor de defensienota het meest urgent is, is het beginnen met uitvoeren van de plannen. Zoals gezegd, de leden moeten zich nog wel uitspreken over het onderhandelaarsresultaat, maar daarna moeten we doorpakken en al die afspraken zo snel mogelijk invoeren. Ook moeten we het reguliere overleg weer oppakken en de enorme waslijst aan onderwerpen die er ook nog liggen gaan wegwerken. Dat zal de nodige tijd gaan vergen. Net als de invoering van de maatregelen uit het arbeidsvoorwaardenpakket en de plannen uit de defensienota. En we moeten nog vervolgspraken gaan maken over de arbeidsvoorwaarden; de agenda voor het najaar is dus alweer goed gevuld. Moeten we dan verder op de automatische piloot, moeten we overgaan op slagroeier? Ik denk van niet. We zullen onze volle aandacht erbij moeten blijven houden de komende tijd. Alle maatregelen, op gebied van arbeidsvoorwaarden of uit de defensienota, zullen we kritisch moeten blijven bekijken, zodat we ze wel op de juiste manier in- en uitvoeren. Help ons daarbij, door aan te geven als er dingen fout dreigen te gaan. (Goed) beleid maken is één ding, het ook nog invoeren zodat het werkt en dat de mensen er wat aan hebben is een ander ding. Maar het is wel het belangrijkste, zodat we eindelijk die op haar taak berekende krijgsmacht gaan krijgen. Voor een veilig Nederland!

INHOUD

- 2 We moeten sneller veranderen in het belang van Nederland
- 4 Het woord is nu aan u!
- 6 Indexatie van het Militaire Invaliditeits Pensioen
- 7 Uitslag verkiezingen Verantwoordingsorgaan ABP
- 9 Keuzes maken
- EN VERDER
- 6 Medezeggenschapsverkiezingen
- 8 Cartoon
- 12 Column vice-voorzitter

De totstandkoming van artikelen in ProDef kost tijd, dan kan het gebeuren dat de realiteit ons inhaalt. Wij zijn ons volledig bewust van de ontwikkelingen in het Oosten van Europa. Informatie in het bulletin kan inmiddels achterhaald zijn.

www.ProDef.nl

Het ProDef bulletin is een uitgave van de Gezamenlijke Officierverenigingen en Middebaar en Hoger Burgerpersoneel bij Defensie (GOV|MHB). Het bulletin verschijnt 8 keer per jaar.

Adres secretariaat GOV|MHB en redactie ProDef bulletin:
Wassenaarseweg 2
2596 CH Den Haag
070-3839504
www.prodef.nl
info@prodef.nl
(secretariaat/administratie)
secretaris@prodef.nl
(redactie ProDef bulletin)

Redactie

H. Krul (hoofdredacteur),
M.A.M. Weusthuis, R. Blik, P. Eijkelenkamp,
T. van Leeuwen, T. Kofman

Aan dit nummer werkten mee:

R. Pulles, N. van Woensel, M. Hellendoorn,
R.J. Oostendorp

Vormgeving

Frank de Wit, Zwolle

Drukwerk

Wilco Art Books, Amersfoort

Advertenties

070-3839504

© ProDef bulletin

Overname van artikelen is enkel toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie en onder uitdrukkelijke vermelding van de bron. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de teksten in dit bulletin.

Wijzigingen adres- en persoonsgegevens

Svp doorgeven aan het secretariaat van de GOV|MHB: 070-3839504
info@prodef.nl

Juridisch advies

Voor arbeidsgerelateerde vragen en/of conflicten beschikt de GOV|MHB over drie juridische adviseurs. De procedure loopt in aanvang via de coördinator KLTZ R.O.P. Pulles EMSD (duo-voorzitter GOV|MHB, 070-3839504 of coördinator.ib@prodef.nl). In spoedeisende gevallen kan onder goedkeuring achteraf rechtstreeks contact worden opgenomen met:
■ mr. B. Blonk
070-3839504
bert.blonk@prodef.nl

Kopij

Kopij voor nummer 5 van het ProDef bulletin dient voor 18 juli 2022 per e-mail bij de redactie aanwezig te zijn.

door **Niels van Woensel**

We moeten sneller veranderen in het belang van Nederland

Op dinsdag 1 juni werd de Defensienota 2022 (DN22) gepresenteerd. In totaal 5 miljard extra geld gaat er naar Defensie en eindelijk kan er daardoor weer worden geïnvesteerd in de krijgsmacht.

Hoewel dit allemaal ontzettend positief is zijn er ook wel zorgen. Hoe we versnelt nieuw materieel gaan aanschaffen, of we het personeelstekort kunnen oplossen en op welke wijze we het extra geld op tijd kunnen besteden. Dit zijn inderdaad de grote uitdagingen voor de komende jaren maar een andere uitdaging wordt naar mijn mening veel te weinig benoemd. De snelheid waarmee reorganisatie worden doorgevoerd of zoals we het bij Defensie tegenwoordig noemen, organisatieontwikkeling.

Tijdens de presentatie van de defensienota werd al aangegeven dat Defensie de komende jaren met circa 8000 nieuwe functies zal groeien. Een deel van het extra geld is hiervoor bedoeld dus om het geld te besteden is het belangrijk dat deze functies er ook komen en dat zij gevuld gaan worden. Maar deze functies zijn ook nodig om de verandering die Defensie moet ondergaan mogelijk te maken. Diverse staffuncties, projectorganisaties en de extra operationele capaciteit die in de DN22 is genoemd zal nodig zijn om Defensie weer een op haar taak berekende krijgsmacht te laten zijn. Het is dus van groot belang dat deze extra functies er snel komen. Ook zullen naast de extra functies veel eenheden gaan reorganiseren. De logistieke capaciteit van gevechtseenheden moet worden uitgebreid en decentraal worden belegd. Werk wordt anders georganiseerd dus de

daarvoor benodigde organisatie ook. Alles bij elkaar staat Defensie voor een enorme transitie en gaat dat dus ook veel reorganisaties betekenen. Deze transitie moet snel gebeuren want de krijgsmacht moet snel weer op orde komen. De oorlog in Oekraïne en de toenemende dreigingen in de wereld dwingen ons om snel te handelen en de organisatie er zo snel als mogelijk weer bovenop te krijgen. Dat gaat jaren duren, terwijl die krijgsmacht nu al zo hard nodig is. Er is dus haast geboden. Het snel doorlopen van de reorganisatie zal zeker positief bijdragen aan het snel op orde brengen van de krijgsmacht. En daar zit nu precies het probleem.

De afgelopen jaren zijn de reorganisaties namelijk helemaal niet zo snel doorlopen. En dat heeft natuurlijk allemaal redenen, en de mensen die erbij betrokken zijn doen uiteraard ontzettend hun best, maar onder aan de streep zit het hem vooral in de wijze waarop het proces is ingericht. Misschien was dit proces niet verkeerd in de tijd dat we met grote bezuinigingen te maken hadden, er vele functies moesten worden geschrapt en dus ook medewerkers hun baan kwijt raakten. Nu zitten we echter in een hele andere situatie. De uitbreidingen zijn vooral lege functies, de banen liggen buiten Defensie voor het oprapen en door de grote tekorten bij Defensie is de positie van de medewerker veel sterker geworden. Defensie is ook niet meer de werkgever van 10-15 jaar geleden. Er is veel meer flexibi-

liteit en maatwerk mogelijk. Daarnaast is er zeker de komende jaren een nationaal belang dat Defensie de organisatie weer snel op orde krijgt. De veiligheid van Nederland en zijn inwoners zijn ervan afhankelijk.

Bijzondere tijden vragen ook bijzondere maatregelen. Daarom zou het verstandig zijn om de komende jaren Defensie meer ruimte te geven de noodzakelijke organisatieontwikkeling door te kunnen voeren. En deze organisatieontwikkeling is groots en moet snel gebeuren. Daardoor zouden we meer op hoofdlijnen met elkaar moeten spreken en de details te laten voor wat het is. Ik ben wel van mening dat de rol van de medezeggenschap behouden zou moeten blijven omdat zij dicht bij de medewerkers zitten en goed zicht hebben op de diverse aspecten van de bedrijfsvoering. Wij als bonden zouden dan beter op hoofdlijnen afspraken maken die er bijvoorbeeld voor zorgen dat niemand ontslagen wordt en dat we bij reorganisatie waar een verhuizing van toepassing is rekening houden met de gevolgen voor de reistijd en -afstand. Ik geloof oprecht dat we dan in staat zijn om snel te veranderen zonder dat dit ten koste van de medewerkers zal gaan. En natuurlijk kan het nooit uitgesloten worden dat er toch ergens een situatie ontstaat waar de

werkgever en werknemer tegenover elkaar komen te staan. Laten we er dan beter voor zorgen dat we deze situatie alsnog oplossen in plaats van door grote vertragingen een veel groter deel van het defensiepersoneel de dupe te laten zijn. Reorganisaties bieden namelijk ook kansen. En soms is het beter sneller duidelijkheid te hebben dan jaren te moeten wachten.

Als we dergelijke afspraken kunnen maken voor de komende twee of drie jaar dan biedt dat Defensie de mogelijkheid om te noodzakelijke veranderingen door te voeren en kunnen wij als sociale partners ons verder concentreren op alle andere zaken waar wij ons de komende jaren op moeten richten. Zoals de HR-transitie, de afspraken uit het voorliggende onderhandelaarsresultaat en de vele dossiers die de afgelopen tijd zijn blijven liggen. En na die twee of drie jaar kunnen we samen kijken wat er allemaal van terecht is gekomen, hoe het is gegaan en op welke wijze we in de toekomst verder willen gaan met organisatieontwikkeling. Want dat we de checks and balances tijdelijk uit handen geven in het belang van Nederland betekent niet dat we dat altijd blijven doen. Ook de situatie die er nu is en de wereld die we om ons heen hebben veranderd weer en dan zullen ook de afspraken die we

met elkaar maken weer veranderen. Maar tot die tijd is dit de beste oplossing denk ik. Ik ben heel benieuwd hoe u hierover denkt en sta open voor de discussie.

Van uw onderhandelaar

Het woord is nu aan u!

door Thijs van Leeuwen

Het is gelukt. De afgelopen weken kan het u niet ontgaan zijn; er is een onderhandelaarsresultaat tussen bonden en werkgever bereikt. Tussen alle bonden en de werkgever wel te verstaan. In de periode van 31 mei, het moment dat het resultaat werd bereikt, tot en met en het volgende Sector Overleg Defensie (SOD) op 7 juli ligt voor ons de focus op het resultaat zo goed als mogelijk aan u overbrengen en u overtuigen toch vooral uw stem uit te brengen. Het onderhandelaarsresultaat hebben wij voor u bereikt, maar nu is het aan u om te bepalen of dit ook echt een arbeidsvoorwaardenakkoord moet worden. Het woord is dus vooral aan u!

Na een maandenlange onderhandeling en vooral een paar stevige laatste weken, valt met het bereiken van dit resultaat een aardige last van mijn schouders, dat mag u gerust weten. Als vertegenwoordiger van de officierenverenigingen, maar ook als collega militair, voelde ik maar al te goed de druk. Het personeel én de organisatie zaten te springen om positieve ontwikkelingen op het vlak van arbeidsvoorwaarden. Dit was al zo tijdens de COVID-crisis, maar is nog veel pregnanter geworden als gevolg van de oorlog in Oekraïne. De noodzaak voor het wederopbouwen van onze gevechtskracht is groter dan die decennia geweest is en tegelijkertijd maken de economische ontwikkelingen dat onze mensen steeds vaker het eind van hun geld bereiken voordat het eind van de maand daar is. Daarnaast voelde ik ook persoonlijk een druk om te presteren. Want na ruim 2,5 jaar als onderhandelaar nog geen wezenlijk resultaat hebben kunnen presenteren deed ook wat met me. Nou was het bereiken van een resultaat in de eerste jaren ook zo goed als onmogelijk omdat er vrijwel niets te besteden viel, maar nadat het kabinet had besloten 500 miljoen euro extra beschikbaar te stellen viel dit argument weg. De financiën waren er, de politieke wil was er én de noodzaak was er onmiskenbaar ook. Het is dan ook goed dat dit resultaat er nu is.

Hoewel met het bereiken van het resultaat er dus een last van mijn schouders valt, is dit geen tijd om op mijn lauweren te gaan rusten. Ik zei het al: het woord is nu aan u. Maar om u de kans te geven om een goed oordeel te vellen moeten wij u hier natuurlijk eerst goed over voorlichten. Zoals u van ons gewend bent krijgt u van ons een eerlijk verhaal, met de voors- en tegens en indien gewenst wat dit precies voor u betekent. Dit doen wij via alle mogelijke manieren, fysiek en online, via mail, social media, een podcast en natuurlijk ook via de ProDef.

Afgelopen weken heeft u als het goed is een digitale ProDef-special ontvangen, volledig gewijd aan het bereikte resultaat. In deze ProDef ook mijn beschouwing van het resultaat en een uitleg bij de belangrijkste onderdelen. Om te voorkomen dat zaken dubbel benoemd worden verwijs ik u dan ook graag naar deze special (de special is ook terug te vinden op www.prodef.nl). Daarnaast zie / spreek ik u graag bij een van de voorlichtingen die wij de tot aan het SOD organiseren. Lukt het u niet om hierbij te zijn en heeft u een prangende vraag? Mail mij dan op hsgo@prodef.nl.

Voor deze keer weinig woorden. Nu ligt de focus op de voorlichting van u. Daarvoor ga ik met veel plezier het land in en zoek ik u weer eens op. Weg uit de muffe vergaderkamers in Den Haag en naar hen waar ik het voor doe: het personeel van Defensie en in het bijzonder onze leden. Ik licht u met liefde voor en daarna is het woord aan u.

Rectificatie

Op 4 juni jl. hebben wij zoals gezegd een digitale ProDef-special voor u gemaakt. Natuurlijk hebben wij onze uiterste best gedaan om deze zo zorgvuldig mogelijk in elkaar te zetten en de juiste informatie aan u te verstrekken. Desalniettemin hebben wij onder de tijdsdruk en de wens u zo spoedig mogelijk te informeren niet kunnen voorkomen dat er onvolkomenheden in zijn geslopen. Een van deze onvolkomenheden, waarop wij door enkelen van u zijn gewezen, wil ik hierbij graag rechtzetten. Dit betreft de salariseffecten voor burgers en militairen als gevolg van het resultaat zoals die zijn weergegeven op p. 18 van de special. De effecten voor de burgerschalen 10 t/m 13 zijn correct weergegeven. De ef-

fecten voor officieren daarentegen niet. Bij de officieren is aan de ene kant het salaris inclusief TTL, maar zonder de WUL-compensatie meegenomen en aan de andere kant is in het salaris voor 2023 de loonsverhoging van dat jaar niet verwerkt. Al met al zijn daarmee percentages weergegeven die minimaal drie procentpunt lager liggen dan de werkelijkheid. Met welgemeende excuses toon ik u hierbij de juiste tabellen:

Militairen		Huidig salarishuis	
Krijgsmacht-deel	Rang	Salarisnummer 7/1/20	Salaris huidig incl. TTL + WUL 7/1/20
KL/ Klu	ELNT	10	3.224,72
KM	LTZ2	10	3.294,40
KL/ Klu	KAP	18	4.075,84
KM	LTZ2oc	18	4.135,94
KL/ Klu	MAJ	28	5.598,52
KM	LTZ1	28	5.681,48
KL/ Klu	LKOL	36 max	6.962,48
KM	KLTZ	36 max	6.962,48
KL/ Klu	KOL	38 max	8.358,84
KM	KTZ	38 max	8.358,84

Nieuw salarishuis				Burgerambtenaren						
Trede per rang 1/1/2023	Salaris nieuw salarishuis 1/1/2023	Salaris nieuw incl 3,65 % van 2023 1/1/2023	Percent verhoging 21 t/m 23	Schaal	Trede	Maand salaris 7/1/20	+ 1,7% 1/1/21	+ 2,95% 1/1/22	+ 3,65% 1/1/23	Percent verhoging 21 t/m 23
4	3.678,00	3.812,25	18,22%	10	1	2.899,20	2.948,49	3.035,47	3.146,26	8,52%
4	3.678,00	3.812,25	15,72%	11	5	4.387,65	4.462,24	4.593,88	4.761,55	8,52%
7	4.612,00	4.780,34	17,28%	12	5	5.184,24	5.272,37	5.427,91	5.626,03	8,52%
7	4.612,00	4.780,34	15,58%	12	10 max	5.821,29	5.920,25	6.094,90	6.317,36	8,52%
9	6.089,00	6.311,25	12,73%	13	5	5.904,38	6.004,75	6.181,89	6.407,53	8,52%
9	6.089,00	6.311,25	11,08%	13	10 max	6.487,23	6.597,51	6.792,14	7.040,05	8,52%
11 max	7.298,00	7.564,38	8,64%							
11 max	7.298,00	7.564,38	8,64%							
11 max	8.761,00	9.080,78	8,64%							
11 max	8.761,00	9.080,78	8,64%							

Pensioenen

door Martin Weusthuis

Indexatie van het Militaire Invaliditeits Pensioen

De indexatie van het militaire invaliditeitspensioen (MIP) loopt gelijk op met de indexatie van het ABP. Dat betekent dat veteranen en militaire oorlogs- en dienstslachtoffers met een MIP al 12 jaar een gelijkblijvend pensioen hebben. Dat levert schrijnende situaties op van veteranen die nauwelijks kunnen rondkomen.

Ook leden van de GOV|MHB hebben de afgelopen jaren dergelijke signalen naar het bestuur gericht. En de GOV|MHB dringt ook al gedurende die tijd bij Defensie aan op een oplossing voor deze (ex-) defensieambtenaren in penibele omstandigheden.

De intussen ingeschakelde veteranenombudsman Reinier van Zutphen heeft zich in meerdere brieven in 2020 en 2022 tot onze minister gericht en constateert dat er ondanks toezeggingen nauwelijks sprake is van vooruitgang. Hij stelt: "We krijgen regelmatig signalen van veteranen die in de armoede terecht komen en afhankelijk worden van de voedselbank. De situatie waarin we nu zitten laat niet toe dat de minister nog langer uitvoerig onderzoekt hoe en wanneer het MIP kan worden aan-

gepast. Om bovenstaande redenen herhaal ik mijn eerdere dringende advies om het MIP met voortvarendheid te indexeren." Ook de Vaste Commissie voor Defensie in de Tweede Kamer heeft zich in die trant uitgelaten door de minister in een motie op te roepen zo snel mogelijk te komen tot indexatie van het MIP.

Het is daarom dat de GOV|MHB blij is dat we deze dagen een brief ontvingen van de staatssecretaris voor een overleg over 'het vraagstuk van de indexatie van het Militair Invaliditeitspensioen (MIP)'. De staatssecretaris wil ook graag een oplossing en doet meteen een voorstel om te komen tot een verhoging van het MIP met 20%, waarna het MIP zal worden geïndexeerd volgens de WIA-indexatie.

Voordat alles zijn beslag heeft gekregen in afgeronde onderhandelingen, de noodzakelijke aanpassing van regelgeving en de inregeling in de betalingsprogrammatuur, gaat er enige tijd overheen. De invoeringsdatum van de nieuwe MIP-bedragen en de eerste uitbetaling daarvan is daarom nog niet duidelijk.

Medezeggenschap

De volgende medezeggenschapsverkiezingen zijn gepland:

Defensieonderdeel	Eenheid	Opgeven vóór	Kiesdatum
CLAS	Land Warfare Centre	vervallen	05-07-2022
CLAS	Staf CLAS	vervallen	08-07-2022
CZSK	Staf GC Operationele Eenheden Mariniers	vervallen	11-07-2022
CZSK	Personeel en Ondersteuning KM	vervallen	11-07-2022
CZSK	Sea Training Command	vervallen	12-07-2022
CZSK	Zr. Ms. De Zeven Provinciën	vervallen	22-08-2022
CLAS	CIS Bn 1GNC	vervallen	25-07 t/m
27-07-2022			
CLAS	Personeel Logistiek Commando	24-07-2022	05-09 t/m 09-09-2022
CLAS	JISTARC	02-08-2022	13-09-2022
CZSK	Defensie Tandheelkundige Dienst	29-08-2022	10-10-2022

Kijk voor de actuele verkiezingen op:

www.ProDef.nl

Uitslag verkiezingen Verantwoordingsorgaan ABP

Het ABP heeft de uitslagen van de verkiezingen voor het Verantwoordingsorgaan bekend gemaakt. Die zijn voor de GOV|MHB niet goed verlopen. Geen van onze kandidaten is gekozen.

Het Verantwoordingsorgaan (VO) adviseert het bestuur vooraf over beleid. En beoordeelt jaarlijks achteraf of het bestuur goed gehandeld heeft. De 48 leden van het verantwoordingsorgaan vertegenwoordigen de 2,9 miljoen werknemers, werkgevers en gepensioneerden van ABP. Het nieuw gekozen VO treedt aan per 1 juli 2022.

Het ABP meldt het volgende.

In totaal hebben 180.215 kiesgerechtigden gestemd tijdens deze verkiezingen.

- In de kiesgroep deelnemers waren er 1.252.772 personen kiesgerechtigd. Er zijn 69.329 geldige stemmen uitgebracht. Dat betekent een opkomst van 5,53 procent. 10 stemmen waren ongeldig omdat er dubbel was gestemd.
- In de kiesgroep gepensioneerden waren er 872.609 personen kiesgerechtigd. Er zijn 110.886 geldige stemmen uitgebracht. Dat is een opkomst van 12,71 procent. 41 stemmen waren ongeldig omdat er dubbel was gestemd.

Bij de lijst gepensioneerden gaan we als GOV|MHB een zetel missen en zijn we niet meer vertegenwoordigd. De heer Hans Leijh die deze zetel bezette keert niet terug in het VO. De GOV|MHB dankt de heer Leijh voor zijn belangrijke bestuurlijke werk van de afgelopen jaren. Het VO-werk wordt steeds omvangrijker en vergt nogal wat tijd en inzet. De GOV|MHB dankt ook de heren Reginald Visser, Jan de Bruijn, Marc Daverveldt, Marc Verwer en Jan Haitsma voor hun kandidaatstelling.

Bij de lijst actieven was de GOV|MHB niet vertegenwoordigd en dat blijft zo. De CMHF, de ambtenarencentrale waar de GOV|MHB onder valt heeft nu nog één zetel in het VO, voor de actieven en die wordt ingenomen door de heer Fabian Ouwehand. De heer Ouwehand is deelnemer van ABP door zijn functie bij het ministerie van Justitie en Veiligheid, waar hij zich onder meer bezighoudt met de financiën van de politie.

In de verkiezingsuitkomst tekent zich de verminderde machtspositie van de traditionele vakbonden. Een pensioenfonds is een

van oorsprong sociaal orgaan opgericht door sociale partners en lange tijd waren werknemers en werkgevers de bepalende actoren in het reilen en zelen van zo'n fonds. Die tijd lijkt voorbij. Het ABP als uitvoerend orgaan meet zich een steeds invloedrijker positie aan en andere belangengroepen dan de vakbonden worden verkozen in het VO. Van de beschikbare 19 zetels voor de lijst actieven gingen 12 zetels naar vakbondsvertegenwoordigers en 7 zetels naar vnl. de Lijst voor Onafhankelijk Pensioentoezicht. Bij de gepensioneerden gaat het om 13 zetels waarvan 7 zetels naar klassieke vakbondsvertegenwoordigers gingen en 6 zetels naar anderen.

Belangrijke informatie ledenraadpleging

Ook dit keer werken wij met een digitale ledenraadpleging. Bent u niet zeker over het mailadres wat u opgegeven heeft? Wijzig deze dan middels een mail naar secretaris@prodef.nl. Hier kunt u ook naar mailen als u deze de link of de reeds gepubliceerde ProDef Special over de arbeidsvoorwaarden niet heeft ontvangen.

Namens de KVNRO heb ik actief deelgenomen aan vrijwel alle gesprekken, overleggen met de NOV en KVMO in de GOV/MHB. We hebben uitvoerig gesproken over de diverse onderwerpen en ik denk dat we als KVNRO zeker tevreden mogen zijn met het voorliggende onderhandelaarsresultaat. Dit resultaat heeft ook voor de reservist veel positieve punten; immers de salarisverhoging, eenmalige uitkering en sneller door de rangen heen gelden ook voor de reserveofficier. Nadrukkelijk hebben we overigens ook naar de niet-officieren gekeken. We hebben allen belang bij een goede betaling van al onze militairen en onze reservisten; niet alleen de categorie officieren.

In de gesprekken is diverse malen de reservist aan de orde geweest. Kort en goed kunnen we zeggen dat in dit resultaat veel reservistenzaken nog niet geregeld zijn. Wel is door onze onderhandelaar diverse malen 'de reservist' ter sprake gebracht. We hebben een aantal speerpunten voor de reservist benoemd die in het volgende

akkoord niet alleen aan de orde moeten komen, maar ook moeten worden bereikt. Te denken valt hierbij aan opbouw vakantieverlof (bij uitzendkrachten is gebruikelijk een afkoop van 10%), tegemoetkoming ziektekostenverzekering, ZZF-uren en andere declaraties en opnemen in peoplesoft c.q. af van het uren declareren op papier. Niet alleen via de arbeidsvoorwaarden,

maar ook in gesprekken met BRES (bureau reservisten en samenleving) en andere gremia brengen we deze onderwerpen aan de orde. Voor nu is het advies vanuit de KVNRO van harte om in te stemmen met het onderhandelaarsresultaat.

Namens de KVNRO (res) Maj Jan Haitsma

Cartoon

Keuzes maken

Voor de defensiemedewerkers zijn er zeer kort achter elkaar 2 belangrijke documenten gepresenteerd, namelijk een onderhandelaarsresultaat arbeidsvoorwaarden en de Defensienota 2022.

Het onderhandelaarsakkoord arbeidsvoorwaarden is na vele maanden eindelijk bereikt. Om die reden heeft de GOV|MHB besloten een speciale editie van het ProDef-bulletin uit te geven. Daarin leest u de integrale tekst, de bijlagen, de details, toelichtingen van de diverse onderdelen en een stemadvies van de verschillende verenigingen die de GOV|MHB vormen. Het is aan onze leden om te bepalen of dit resultaat een akkoord wordt.

Voor mij, onder andere belast met de reorganisaties, is ook de bijlage 7 Organisatieontwikkeling van groot belang. Daar kunt u o.a. lezen dat er een gezamenlijk belang is van alle spelers (hoe lang weten wij dat all!) en dat we de professionaliteit van de organisatie gaan verbeteren op het gebied van het reorganiseren. Neemt niet weg dat defensie realistisch kijkt naar de diverse

uitdagingen, met name de personeelsuitdaging. Voor Defensie is naast werven het motiveren en behouden van personeel een grote uitdaging. Zelf ben en blijf ik op dit moment wel bezorgd over de bestaande bureaucratische besluitvorming, het vasthouden aan het eigenbelang en het niet in staat zijn om te kiezen voor het belang van het defensiepersoneel.

In mijn vorige bijdrage aan het ProDef-bulletin, gaf ik aan dat ons Europese veiligheids- en defensiebeleid al vele jaren niet passend is voor de huidige realiteit. Dan is het goed om te lezen dat Nederland in ieder geval naar de 2% NAVO-norm gaat, in 2024 en 2025. Het is nu zelfs voor de politiek duidelijk dat vrede en veiligheid niet vanzelfsprekend is, maar zelfs zeer kwetsbaar. Op veel fronten zien we dat de geopolitieke spanningen de afgelopen jaren sterk zijn gestegen. Ik denk dan zeker niet

alleen aan de verslechterde relatie tussen het Westen en Rusland, maar zeker ook aan de handelsoorlog tussen de VS en China. Gelukkig realiseert eenieder zich nu wel dat onze westerse afhankelijkheid van bijvoorbeeld Rusland en China ons ook zeer kwetsbaar heeft gemaakt.

De oorlog in Oekraïne gaat onverminderd door. Dagelijks zien we de vreselijke gevolgen van de oorlog. Het blijft echter voor veel Nederlanders en Europeanen een vervan-mijn-bed-show, met uitzondering van de economische gevolgen voor ons kleine land. Ook de nieuwswaarde zal op termijn verminderen en zullen we er steeds minder over lezen op de voorpagina van de kranten. Vreemd eigenlijk, maar ook weer normaal, want prioriteit 1 ligt vaak alleen bij de eigen 'inner circle' en niet bij een ander. Veel mensen realiseren zich steeds meer dat wat er nu gebeurd in Oekraïne niet alleen grote ge-

CDS generaal Onno Eichelsheim, minister Kajsa Ollongren en staatssecretaris Christophe van der Maat (v.l.n.r.) presenteren woensdag 1 juni de Defensienota 2022 op de Marinierskazerne in Rotterdam.

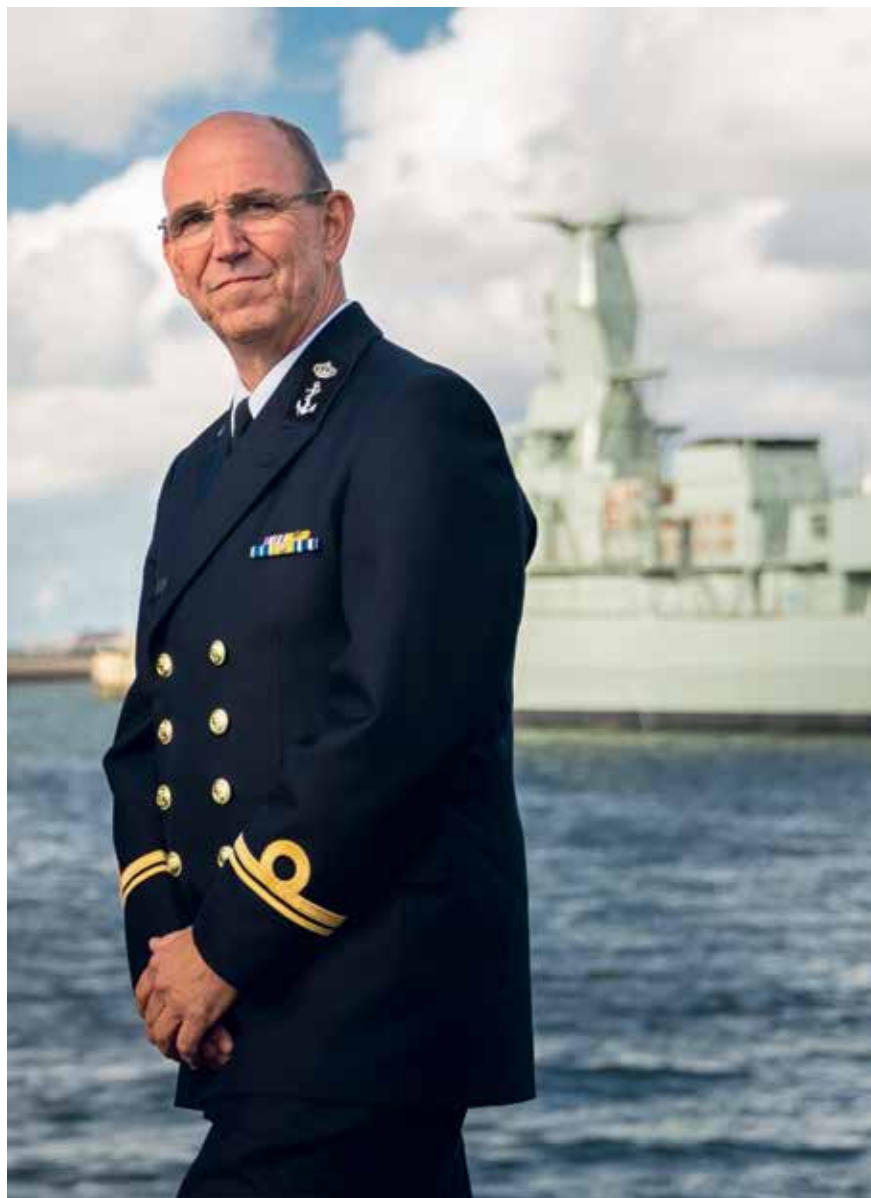
volgen heeft voor Europa. Wel vraag ik mij af of wij ons realiseren dat op dit moment Oekraïne de oorlog met Rusland ook voor ons uitvecht en dat wij het daarom niet zelf hoeven te doen.

Misschien is het eens goed om eens kort stil te staan bij de verschillende regeringsvormen. Oligarchie, autocratie, tirannie, dictatuur, theocratie, democratie, monarchie en republiek. Allemaal hebben ze hun eigen betekenis en eigen voor- en nadelen afhankelijk met welke bril je het bekijkt. Die vormen hebben allemaal een andere naam en betekenis. Ik ga hier niet uitleggen welke vorm wat is en welke variaties er zijn, maar zoals ik al aangaf, is het denk ik goed om zelf eens na te denken voor welke regeringsvorm u staat. Ook in ons eigen land zijn er verschillende opvattingen over onze constitutionele monarchie en dat is prima. In ieder geval heeft de gekozen Russische president Vladimir Poetin een wet ondertekend waardoor hij tot 2036 staatshoofd kan blijven als hij zich kandidaat stelt en wordt gekozen. Zijn ambtstermijn zou eigenlijk aflopen in 2024.

Reorganisatie uitdagingen

U heeft al regelmatig kunnen lezen dat er veel gaat veranderen in de huidige organisatie van Defensie. Daarom is het juist nu van belang dat de medewerkers van defensie mee willen denken en mee willen spreken over hun eigen nieuwe organisatie. Dat wat we gaan bouwen moet wel dat worden wat we er van verwachten. Leden van de medezeggenschap kunnen hun commandanten helpen bij het bepalen wat er leeft en die ideeën van de werkvloer naar voren brengen. Ook kunnen zij aangeven wat er nodig is om de eenheid goed te laten functioneren. Helaas zijn er op dit moment vaak niet genoeg medezeggenschapsleden om de klus te klaren.

Onder andere om die reden spreek ik regelmatig met de verschillende Defensieonderdelen (DON) over medezeggenschapszaken. Dit keer was ik op bezoek bij de Coördinator Overlegzaken CZSK, LTZ 2 (LD) H.J.C.A. (Dirk Jan) Goedee. In dat gesprek informeerde hij mij dat CZSK een informatiebundel geschreven had over de medezeggenschap. Die bundel bestaat al enkele jaren en is bedoeld om Het Hoofd van de Diensteneid (HDE) en de leden van de medezeggenschapscommissies binnen het CZSK een handvat te geven bij hun werk in de medezeggenschapscommissie (MC). Veel werk uit die bundel is wel op intranet te vinden en daarom is het raadzaam om daar naar de laatste informatie te kijken. De Centrale Medezeggenschapscommissie

LTZ 2 (LD) H.J.C.A. (Dirk Jan) Goedee, Coördinator Overlegzaken CZSK, zorgt er vooral voor dat MC's hun werk kunnen doen.

(CMC) heeft o.a. de rechten en plichten van de medezeggenschap met de bijbehorende artikelen in een A5 beschreven. Ik wil u dat niet onthouden.

Wat is nu eigenlijk medezeggenschap bij Defensie?

Medezeggenschap betreft werknemers bij de totstandkoming van besluiten in de defensieorganisatie. Zo kunnen werknemers via een MC invloed uitoefenen op besluitvorming en besluiten. Dit recht is formeel vastgelegd in het Besluit Medezeggenschap Defensie (BMD) 2008.

Een MC vertegenwoordigt de medewer-

kers. De leden van een medezeggenschapscommissie weten, praten, denken, beslissen en zorgen mee!

Meeweten: ruimte voor een mening (informatierecht, artikel 28)

MC leden krijgen ruimte om zich een mening te vormen over onderwerpen die de organisatie aangaan. Het Hoofd van de Diensteneid (HDE) zorgt ervoor dat informatie over onderwerpen die de diensteneid aangaan tijdig aangeboden wordt bij de MC. Wanneer MC leden vroeg in het proces worden geïnformeerd, kan de MC zich tijdig een mening vormen over het onderwerp en

bepalen of, hoe en wanneer de MC bij het onderwerp betrokken wil zijn. De MC kan aangeven welke informatie zij verder nog nodig heeft. Door de MC tijdig te informeren over onderwerpen, kan de input van de MC meegenomen worden in de besluitvorming. Input kan gevraagd worden op een open manier: *Wat vinden jullie ervan?*

Meepraten: ruimte voor discussie (de overlegvergadering, artikel 24 en onderwerpen voor overleg, artikel 25)

Een intensievere vorm van betrekken is de MC leden ruimte bieden voor de dialoog. Zo'n dialoog kan plaatsvinden tussen het HDE en MC leden, maar ook tussen MC leden en medewerkers onderling. Wil een dialoog echt bijdragen aan de besluitvorming dan is het belangrijk dat deze tijdig in het proces plaatsvindt en goed wordt voorbereid.

Meedenken: ruimte voor inbreng (initiatiefrecht, artikel 27)

Meedenken gaat nog een stap verder dan meepraten. De MC kan ook op eigen initiatief voorstellen doen over het beleid binnen de diensteenheid. Het voorstel wordt in minimaal een overleg besproken. Het HDE beslist zelf of het voorstel of een deel daar-

van overgenomen wordt. Wie een voorstel krijgt en het naast zich neerlegt moet wel kunnen uitleggen waarom het voorstel niet wordt opgevolgd.

Meebeslissen: ruimte voor inspraak (voorgenomen maatregel, artikel 29 / behandeling van het advies, artikel 30 / overeenstemmingsvereiste, artikel 31)

De volgende stap is de MC leden inspraak te bieden over een voorgenomen maatregel. Het HDE vraagt altijd het advies aan een medezeggenschapscommissie als het gaat om onderwerpen zoals genoemd in artikel 29, lid 1 van het BMD, voordat er een besluit genomen kan worden. Het HDE is verplicht om bij een voorgenomen maatregel rekening te houden met de inbreng van de MC leden. Zolang er geen overeenstemming over is met de MC, wordt de maatregel niet uitgevoerd.

Meezorgen: ruimte om te stimuleren (overige bevoegdheden, artikel 32)

Aan de medezeggenschap wordt een stimulerende taak toegekend met betrekking tot het bevorderen en bewaken van de naleving van de bij het dienstonderdeel geldende voorschriften. In tegenstelling tot

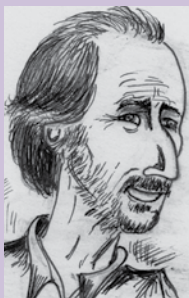
artikel 25 en artikel 29 heeft de MC geen rechtsmiddelen om tegen het HDE op te treden indien deze toch anders handelt. Indien de te bevorderen of te bewaken naleving niet onder artikel 25 of een artikel 29 onderwerp valt, kan de medezeggenschap zijn stimulerende taak uitsluitend uitoefenen door gebruik te maken van haar initiatiefrecht (artikel 27).

Voor nadere informatie over medezeggenschap kunt u altijd contact met mij opnemen.¹

De politiek heeft gekozen voor een sterkere krijgsmacht en u kunt de keuze maken om in te stemmen met het voorliggende onderhandelaarsresultaat arbeidsvoorwaarden. Voor de defensieorganisatie zou mooi zijn als u, zijnde defensiemedewerker, de keuze zou kunnen maken om lid te worden van een MC of een bijdrage te willen leveren aan een adviesgroep van het MC. Keuzes maken, het lijkt zo eenvoudig!

¹ <https://www.prodef.nl/medezeggenschap/algemeen>

Scherven

Op moment aanlevering van deze column duurt de eenzijdig uitgeroepen oorlog (speciale militaire operatie) tussen de Russische Federatie van "war criminal"

Putin en de Oekraïne al meer dan 100 dagen.

Verliezen aan de zijde van Volodymyr Zelensky c.s. 50 tot 100 militairen per dag en een ruime factor 3 aan gewonden.

Putin zal nog veel meer manschappen en materieel hebben verloren op dagbasis dan de Oekraïners.

De gewonden zijn merendeels slachtoffer van metaalscherven als gevolg van de schiet maar raak (of mis...) artilleriebeschietingen. Dit soort scherven brengt absoluut geen geluk...

De beelden van de slachtoffers zijn over het algemeen niet om aan te zien.

Welk een drama..., onophoudelijk steden en dorpen van afstand met scherp beschieten en als alles in puin ligt de ongedisciplineerde manschappen de verwoeste stad in sturen. Zinloos barbarisme in de 21ste eeuw.

Wie zal dat betalen zure, brute Vladimir! Geen telraam nodig om de verliezen aan mensen te becijferen...

Ik zwijg nog maar over de duizenden burgerdoden die zijn gevallen in de Oekraïne. Het ziet er overigens niet naar uit dat de Putinisten in het krem-de-la -kremlin het veld zullen ruimen. Het schuim der

natie lijkt stevig in het zadel te zitten. Een "putsch" zit er (nog) niet in. Lavrov (minister van BuZa) blijft maar bromberen over het heilige doel van het denazificeren van de Oekraïne. Een slechte dronk naar het schijnt.

In de tussentijd proberen de EU-landen - tegen de verdrukking in - met man en macht van de afhankelijkheid van het Russische gas en de olie af te komen. Dit alles onder de noemer van het zo snel mogelijk vergroenen.

Maar vergist U zich niet! Men bevrijdt zich zogenaamd uit de klauwen van de Russische beer, maar rent regelrecht in de vlerken van de Chinese draak. Het is de ene verslaving inruilen tegen de andere. Die zo vurig aanbeden koolstofarme economie vereist zeer veel grondstoffen. Het is dwaas om alleen de blik te richten op het eindproduct, zoals de windmolen, het zonnepaneel en de elektrische auto, die zes keer meer lithium, mangaan, neodymium en andere mineralen vergt dan de productie van de aloude brandstofauto. Voor een windmolencentrale is dit tot meer dan negen keer dan voor een gasgestookte centrale (Bron: IAE).

Het is helaas zo dat wij voor de benodigde metalen de Chinezen harder nodig hebben dan de Russische berenfederatie voor gas. Een paar cijfers:

Zonnepanelen: De PRC (China) levert respectievelijk 61 en 73% van het wereldaanbod (Bron: EC/Europese Commissie).

Grafiet voor de accu's? 69% PRC.

Windturbines op zee? Neodymium 95% PRC.

Ik ga nog even door! Antimoon 87%, Bismut 82%, Wolfram 84%, Yttrium 95%

Deze onmisbare bodemschatten ten behoeve van de groene revolutie bieden China een ongekennde geopolitiek machtspositie. Verleid door goedkope arbeid, gemankeerde milieuwetgeving en de Chinese bodemschatten (aardmetalen) vertrokken veel Westerse fabrieken richting het land van Xi-Ping c.s.

Denk maar niet dat er slechts fabrieksarbeid verdwijnt naar China en dat de banen van ingenieurs en aanverwante creatievelingen voor het Westen behouden blijven. De boodschap is kei- en keihard, China wil de hele waardeketen van de energietransitie bemachtigen. Van mijnschacht en metaalraffinaderij tot de productie van elektrische auto's.

Groene en technologische banen verdwijnen naar China. Zij nemen geen genoeg met louter de levering van grondstoffen. Zij gaan voor het eindproduct, omdat daar het meeste geld te verdienen valt. Een spijkerharde economische oorlog ten einde de suprematie te veroveren in de nieuwe groene wereld...

De werkelijkheid is als een slechte droom, wen er maar aan.

Bron: VK

Haal meer uit uw lidmaatschap!

Met onderstaande bedrijven en organisaties hebben we afspraken gemaakt die extra voordeel kunnen opleveren!

VERZEKERINGEN MET INTERESSANTE KORTINGEN
OHRA • INTER ASSURE

ADVISEURS VOOR HYPOTHEKEN EN VERZEKERINGEN
PRINSENLAND ADVISEURS

REIZEN MET AANTREKKELIJKE KORTING
AVIS AUTOHUUR • WEEKENDJEWEG.NL

CARDS TEGEN BIJZONDERE TARIEVEN
AMERICAN EXPRESS

En dit is nog niet alles, ga voor het volledige overzicht van onze voordelen, inclusief alle info naar:

www.prodef.nl/ledenvoordelen.

Mailen kan ook: info@prodef.nl

 GOVIMHB
PROFESSIONALS BIJ DEFENSIE